

KURIER CZĘSTOCHOWSKI

Nr 103

Wydawstwo i Redakcja „Kurier Czesłochowski”
Czesłochowa, Adolf Ritter Allico 52. Tel. 22.6 i 22.0
Konto pocztowe 426000 Warszawa 654.
Dla ogłoszeń obowiązuje cennik Nr. 1.

Częstochowa, wtorek 2 maja 1944 r.

Wychodzi codziennie raz na tydzień. Abonament miesięczny wynosi zł. 6.— (grósz 600) rocznie 72 gr.—
Zamówienie przyjmowane do czasu wykreślenia
Urząd Postowy w Cze.

Rok VI.

Za czerwoną armią idzie NKWD Dalsze sprawozdania uchodźców z Galicji Wschodniej

LWÓW, 1 maja. — Specjalny korespondent agencji „Telepress” donosi z obszaru operacyjnego we wschodniej Galicji:
W nocy z 27 na 28 kwietnia zameldowało się w pewnym punkcie niemieckiej linii frontowej we wschodniej Galicji kilku ewakuowanych, czyniących wrażenie na wpół obłąkanych. Kiedy się do pewnego stopnia uspokoiłi oraz zaspokoiłi plotki i przagnienie, zaczęli opowiadać o swoich przeżyciach.
Wśród nich znajdował się również wójt wsi Korszów, położonej o 3 km na wschód od Leszczynowa. Nazywa się Lucasz Hnatjuk i opowiadał m. in. co następuje: W dniu 19 marca wkroczyli bolszewicy do Korszowa. Napięty odebrałem mieszkanie, jedynego bydła, obuwie skórzane i ciepłą odzież, zwłaszcza części ubrania, sprzętowane z futra. Bolszewicy zabrali również całą wódkę, jaką znaleźli oraz wszystkie zapasy zboża. Czerwonoarmiejcy powiedzieli do Hnat-

juka, że pracował jako wójt i musi czekać na decyzję, jaką wyda NKWD. W cztery dni później zjawili się w Korszowie delegacja sowiecka, reprezentująca władze prokuratora. Hnatjuk, opisując wygląd i zachowanie się bolszewików, wyraził się, że ci tak zwani prokuratorzy wyglądali jak banda rabusiów. Na ubraniach cywilnych nosili karabiny i pasy z automatycznymi pistoletami. Pomiędzy nimi byli również zydzi. Na czele ich stał oficer NKWD w randze kapitana, co można było poznać z oznak na naramiennikach. Do jednego z zydów, który przypuszczalnie był decydującą osobistością, pozostali zwracali się przez „kwaszyszn prokuratorze”. Przed tą komisją zaprowadzono natychmiast wójtę i agronoma Stefana Nahirnego. Pobito ich straszliwie pałką gumową. Następnie zastrzelono ich, ile zbóż odstawiła wies każdego roku. W międzyczasie aresztowano całą ludność wsi i spędzono przed tą komisją.

Każdy musiał podać, czy i gdzie ukrył lub zakopał jakieś rzeczy. Kto potwierdził to pytanie, tego w bestialski sposób bito. Jeżeli wartość ukrytych rzeczy przekraczała sumę 100 rubli, wówczas właściciele tych przedmiotów strzelano na miejscu, a to z tym zasądzeniem, że są oni kulakami. We wszystkich wypadkach, ilekroć znalezione ukryte przedmioty, wójt, który musiał towarzyszyć tej „komisji prokuratorów”, otrzymywał za każdym razem nowe baty. Kiedy wreszcie w jednym z domów jeden z sowieckich „prokuratorów” brutalnie zniewał i pobił właścicielkę gospodarstwa, starą kobietę, podczas gdy jego pozostałe towarzysze rzucili się na dwie młode córki gospodyni, Hnatjuk zdołał zbiec. Mimo pocięgu przez bolszewików, udało mu się, dzięki znajomości terenu, przedrzeć się wraz ze swymi towarzyszami do linii niemieckich.

Gratulacje Führera dla Tenno

GŁÓWNA KWATERA FÜHRERA, 1 maja. — Z okazji urodzin cesarza Japonii, Führer przesłał wyrażony w serdecznych słowach telegram gratulacyjny.
TOKIO, 1 maja. — 43-cia rocznica urodzin cesarza obchodzona była w Tokio wielką paradą na tradycyjnym polu parad Yoyogi. Cesarz przyjął defiladę wojsk wyborowych, wśród których były liczne zmotoryzowane jednostki. W tym samym czasie lotnictwo, w sile 500 maszyn, przelatywało nad polem parad.
Wczesnym rankiem zaczęły się już uroczystości religijne w samym pałacu cesarskim. Cesarz odprawił potem modły w 3-eh świątyniach, należących do pałacu.

Apel Pétaina do narodu francuskiego

PARYŻ, 1 maja. — Naczelnik państwa marszałek Pétain wystosował przez radio apel do całego narodu francuskiego, wzywający do skupienia się zwarcie przy rządzie premiera Laval'a i naczelnika państwa.
M. in. Pétain powiedział, że Francja przechodzi obecnie ciężką i bolesną epokę. Podjudzeni przez kłamliwą propagandę zagraniczną, wpadli Francuzi w ręce ludzi, pozabawionych skrupułów. Powstała wskutek tego atmosfera, otwierająca drogę anarchii i bolszewizmowi. Rząd pozyskał się do zadania położenia kresu tej sytuacji. Zadaniem jego jest — mówi marszałek Pétain — przestrzec społeczeństwo przed groźbą wojny domowej, która zburzyłaby to, czego dotychczas wojna nie tknęła. Ci, którzy Francję na te drogi popchnęli twierdzą, że chcą oswobodzić kraj. Tożsako oswobodzenie jest najwyższym kłamestwem, któremu żaden przyzwolony Francuz nie powinien dać posłuchu, o ile kocha swą Ojczyznę.

Po zgonie Knoxa

SZTOKHOLM, 1 maja. — Najprawdopodobniej następcą Knoxa na stanowisku ministra marynarki Stanów Zjednoczonych, jak donosi brytyjska służba informacyjna z Waszyngtonu, będzie James Forrestal, obecny zastępca ministra marynarki, liczący 48 lat. W każdym razie będzie on sprawował funkcje ministra marynarki aż do wyznaczenia przez prezydenta Roosevelta następcy, co prawdopodobnie odwiecze się jeszcze na pewien czas. Poza tym wymieniają także nazwisko Wendella Willkie.

Zniszczona sowiecka grupa bojowa w rejonie Kowla Postępy ataku niemieckiego pomiędzy Karpatami a Dniestrem

Z GŁÓWNEJ KWATERY FÜHRERA, 1 maja. — Naczelna Komenda Niemieckich Sił Zbrojnych komunikuje w dniu 28 kwietnia:
Nad dolnym biegiem Dniestru wojska nasze, odgierając gwałtowność i nieprzyjacielskie, również wczoraj uderzyły nowy sukces obronny.
W rejonie bojowym Jass i Kiszyniów, wobec doprowadzenia nowych sił i silniejszego naparcia samolotów bliskiego wsparcia, powrót nie udało się przełamać naszych pozycji. Formacje niemieckie i rumuńskie, zacięzione w skutecznych przeciwalkach, zniszczyły wszystkie materiały nieprzyjacielskie, niszcząc pewną liczbę czołgów.
W ciężkich walkach ostatnich dni odznaczył się szczególnie 208 pułk grenadierów niemieckich, pod dowództwem kawalera króla Ryszardkiego, pułkownika Fritz'a Müller'a oraz 11 rumuński pułk kawalerii, pod dowództwem pułkownika Cheruina.
Na południowy zachód od Kowla oczyszczono z rozproszonych sił nieprzyjacielskich zdobyte tereny i zniszczono przy tym skrajną bolszewicką grupę bojową. Wśród 2000 jeńców znajduje się także dowódca dywizji wraz ze swym sztabem. W nasze ręce wpadły wielkie ilości broni i materiału wojennego. Krwawe straty bolszewików są wysokie.

ciwataki. Zniszczono albo zdobyto 14 nieprzyjacielskich czołgów i 30 dział oraz liczną inną broń.
Pomiędzy Karpatami a górnym biegiem Dniestru nasz atak zyskał dalej na terenie, mimo zaciętego oporu nieprzyjacielskiego. Formacje węgierskie odparły gwałtowne przeciwalki nieprzyjacielskie.
Na wschód od Połocka zafalowały się potwarszane lokalne ataki bolszewików.
W walkach zaciętych na południowy zachód od Kowla odznaczyła się szczególnie w ostatnich dniach nadrensko-mozelska 342 dywizja piechoty, pod dowództwem generała-majora Nickola.
Na przyczółku desantowym Nettuno oraz na południowym froncie włoskim odparto wypadki nieprzyjacielskie.
Jednostki włoskiej flotyli śmigłowej „Mas” zatopily koło Nettuno korwetę nieprzyjacielską.
Lotnicy nieprzyjacielscy, w locie zniżonym, zaatakowali bombami i bronią rakietową na terenie Włoch środkowych szpitali, zaparkowany w wyższej znak.

Wierząca dywizja kozacka, użyta od początku października 1943 r. do walki z bandami komunistycznymi w zachodnim Bałkanii, walczyła wybitnie, zadając nieprzyjacielowi ciężkie straty w ludziach i materiale.
Podczas nieprzyjacielskiego ataku lotniczego na port francuski Toulon siły obrony przeciwlotniczej lotnictwa i artyleria przeciwlotnicza marynarki zestrzeliły 15 bombowców nieprzyjacielskich.
W uprzęży walkach z nieprzyjacielską żegluga konwojową na Atlantyku i Morzu Śródziemnym nasze łodzie podwodne zatopily cztery statki, o łącznej pojemności 22.000 ton oraz 5 kontrtorpedowców konwojowych, z czego dwa wielkie kontrtorpedowce najnowszej typu.
Od 11 do 20 kwietnia jednostki marynarki wojennej, pokładowa artyleria przeciwlotnicza statków handlowych i artyleria przeciwlotnicza marynarki strąciły 101 samolotów nieprzyjacielskich.
Formacje bombowców północno-amery-

kańskich, pod silną osłoną myśliwską, skierowały we wczesnych godzinach południowych atak terrorystyczny na stolicę Rzeszy. Powstały szkody w dzielnicach mieszkalnych i straty wśród ludności. Niemiecka obrona przeciwlotnicza zestrzeliła 123 północno-amerykańskich samolotów terrorystycznych, w czym 121 czteromotorowych bombowców. Porucznik Hans Heinrich König, dowódca grupy w jednej z eskadr myśliwskich, zniszczył w walkach powietrznych 4 czteromotorowe bombowce terrorystyczne.
Ubiegłej nocy samoloty nieprzyjacielskie rzuciły bomby na rejon dolnej Nadrenii.
Formacje ciężkich niemieckich samolotów bojowych podczas wielkiego ataku na Plymouth i koncentracje okrętów przed południowo-zachodnim wybrzeżem angielskim ubiegłej nocy spowodowały zniszczenia z długotrwałym skutkiem.

Sytuacja ogólna na froncie wschodnim
Inicjatywa działań -- w ręku niemieckim
BERLIN, 1 maja. — Agencja „Telepress” dowiadyuje się z dobrze poinformowanego źródła następujących szczegółów o walkach na froncie wschodnim:
Po stożeniu trwających kilka miesięcy wielkich bitew na froncie wschodnim, obecne operacje są poświęcone głównie wyprostowaniu frontu, uzyskaniu odpowiedniego terenu koncentracyjnego, organizacji połączeń z zapleczem i przygotowaniu do nowych walk. Mimo tego nie może ulegać wątpliwości, że operacje wypadowe Niemców i wojsk z nimi sprzymierzonych nad dolnym Dniestrem, na całym pogórzu Karpat, a także w rejonie Kowla, zmusiły dowódczo sowieckie do przedwczesnego rzucenia swych rezerw w wielkiej ilości na linie frontowe oraz użycie ich do walki. Jednak mimo doprowadzenia tych rezerw, bolszewicy nie zdołali uzyskać swego celu, a mianowicie sparyalizować operacyj wojsk nie-

mieckich i sprzymierzonych. Realne fakty świadczą ponad wszelką wątpliwość, że inicjatywa działań, pomimo wszystkich wysiłków bolszewików, znajduje się niezmownie w rękach niemieckich.
W rejonie Sewastopola bolszewicy podjęli lokalne ataki na południowo-wschodnim przedpolu twierdzy. Ataki te, dokonane w sile kilku batalionów, odparto z łatwością.
Niemiecka i rumuńska artyleria w ścisłym współdziałaniu z formacjami bombowymi niemieckiego lotnictwa zwałała z dobrą skutecznością w dzień i w nocy porażenia wojsk sowieckich i linii, łączące front sowiecki z zapleczem.
W rejonie dolnego Dniestru formacje bolszewickie ograniczyły się do akcji lokalnych, przy użyciu słabszych sił. Okoliczności to należy tłumaczyć tym, że jednostki sowieckie, operujące w tym rejonie, zostały poważnie nadwerżone w ciągu ubiegłego tygodnia. Te próby działań sowieckich zostały w zarodku stłumione przed pozycjami niemieckimi i rumuńskimi.
Pojedyncze oddziały sowieckie, które przeprowadziły się przez Dniestr, odcięto od ich linii łączności i rozbito, dzięki manrowi oskrzydłującym formacji niemieckich i rumuńskich.
W rejonie Prutu, na północ od Jass, w energicznych atakach niemieckich rozbito przygotowania ofensywne bolszewików i rozszerzono stanowiska niemieckie.

Sytuacja ogólna na froncie wschodnim

Inicjatywa działań -- w ręku niemieckim

Ubiegłej nocy samoloty nieprzyjacielskie rzuciły bomby w Niemczech północnych i zachodnich.
Ciężkie niemieckie samoloty bojowe kontynuowały swe ataki na obiekty, położone na południowym wybrzeżu Anglii.

BERLIN, 1 maja. — Ze źródła dobrze poinformowanego dowiadyuje się agencja „Telepress” następujących szczegółów o walkach na froncie włoskim:
W środkowej części przyczółka desantowego pod Nettuno, pod koniec tygodnia, zważano składnie aprowizacyjne aliancików na zapleczu pozycji angielskich i amerykańskich w takich rozmiarach, które daleko przekraczały rozległość akcji niemieckich w ciągu ostatniego czasu. Niemieckie samoloty bojowe bliskiego wsparcia oraz szybkie samoloty bojowe, wsparte przez myśliwce, wykonywały swe akcje w ścisłej współpracy z ciężkimi bateriami niemieckimi.
W gęsto zadrzewionym terenie ukryte obozy Anglików i Amerykanów, zawierające przede wszystkim zapasy benzyny, amunicji, prowiantów i materiałów wszelkiego rodzaju, przez szereg godzin pozostawały pod ogniem artylerii niemieckiej,

uzupełnionym dobrze wycelowanymi seriami bomb. Skutek tych operacji uwidocznili się w licznych eksplozjach i długotrwałych pożarach. Z powietrza zaatakowano siedem pozycji artylerii przeciwlotniczej wojsk alianckich, na skutek czego artyleria ta zaprzestała musiała ognia.
Z frontu przyczółka desantowego nie zaprzestano żadnych szczególnych wydarzeń, oprócz zwykłej działalności patrolowej pomiędzy liniami.
Na południowym froncie włoskim jednostki niemieckie wykonywały cały szereg akcji w części południowej pola ruin miasta Cassino, w czasie czego przewidziano punkty oparcia, bankry i patrolowe połowe aliancików. Przyprawdano pewną liczbę jeńców.
Na wschód od Cassino i na obszarze wybrzeża tyrreńskiego artyleria niemiecka ostrzeliwała ruchy wojsk angielskich i amerykańskich.

Gratulacje Führera dla Tenno

GŁÓWNA KWATERA FÜHRERA, 1 maja. — Z okazji urodzin cesarza Japonii, Führer przesłał wyrażony w serdecznych słowach telegram gratulacyjny.
TOKIO, 1 maja. — 43-cia rocznica urodzin cesarza obchodzona była w Tokio wielką paradą na tradycyjnym polu parad Yoyogi. Cesarz przyjął defiladę wojsk wyborowych, wśród których były liczne zmotoryzowane jednostki. W tym samym czasie lotnictwo, w sile 500 maszyn, przelatywało nad polem parad.
Wczesnym rankiem zaczęły się już uroczystości religijne w samym pałacu cesarskim. Cesarz odprawił potem modły w 3-eh świątyniach, należących do pałacu.

Apel Pétaina do narodu francuskiego

PARYŻ, 1 maja. — Naczelnik państwa marszałek Pétain wystosował przez radio apel do całego narodu francuskiego, wzywający do skupienia się zwarcie przy rządzie premiera Laval'a i naczelnika państwa.
M. in. Pétain powiedział, że Francja przechodzi obecnie ciężką i bolesną epokę. Podjudzeni przez kłamliwą propagandę zagraniczną, wpadli Francuzi w ręce ludzi, pozabawionych skrupułów. Powstała wskutek tego atmosfera, otwierająca drogę anarchii i bolszewizmowi. Rząd pozyskał się do zadania położenia kresu tej sytuacji. Zadaniem jego jest — mówi marszałek Pétain — przestrzec społeczeństwo przed groźbą wojny domowej, która zburzyłaby to, czego dotychczas wojna nie tknęła. Ci, którzy Francję na te drogi popchnęli twierdzą, że chcą oswobodzić kraj. Tożsako oswobodzenie jest najwyższym kłamestwem, któremu żaden przyzwolony Francuz nie powinien dać posłuchu, o ile kocha swą Ojczyznę.

Po zgonie Knoxa

SZTOKHOLM, 1 maja. — Najprawdopodobniej następcą Knoxa na stanowisku ministra marynarki Stanów Zjednoczonych, jak donosi brytyjska służba informacyjna z Waszyngtonu, będzie James Forrestal, obecny zastępca ministra marynarki, liczący 48 lat. W każdym razie będzie on sprawował funkcje ministra marynarki aż do wyznaczenia przez prezydenta Roosevelta następcy, co prawdopodobnie odwiecze się jeszcze na pewien czas. Poza tym wymieniają także nazwisko Wendella Willkie.

Z GŁÓWNEJ KWATERY FÜHRERA, 1 maja. — Naczelna Komenda Niemieckich Sił Zbrojnych komunikuje w dniu 28 kwietnia:
Nad Sewastopolem i nad dolnym biegiem Dniestru lokalne ataki nieprzyjacielskie wczoraj pozostały bez skutku.
Na Morzu Czarnym jedna z niemieckich dzi podwodnych zatopila spośród silnie uzbrojonego konwoju jeden frachtowiec zrybny i dwa wielkie holowniki. Na schód od Sewastopola jednostka ubezpieczająca marynarki wojennej zniszczyła ślecz bolszewicki.
W rejonie bojowym Jass nasze wojska, wybitnie wspierane przez eskadry niemieckich i rumuńskich samolotów bliskiego wsparcia, przeprowadziły skuteczne prze-

BERLIN, 1 maja. — Ze źródła dobrze poinformowanego dowiadyuje się agencja „Telepress” następujących szczegółów o walkach na froncie włoskim:
W środkowej części przyczółka desantowego pod Nettuno, pod koniec tygodnia, zważano składnie aprowizacyjne aliancików na zapleczu pozycji angielskich i amerykańskich w takich rozmiarach, które daleko przekraczały rozległość akcji niemieckich w ciągu ostatniego czasu. Niemieckie samoloty bojowe bliskiego wsparcia oraz szybkie samoloty bojowe, wsparte przez myśliwce, wykonywały swe akcje w ścisłej współpracy z ciężkimi bateriami niemieckimi.
W gęsto zadrzewionym terenie ukryte obozy Anglików i Amerykanów, zawierające przede wszystkim zapasy benzyny, amunicji, prowiantów i materiałów wszelkiego rodzaju, przez szereg godzin pozostawały pod ogniem artylerii niemieckiej,

uzupełnionym dobrze wycelowanymi seriami bomb. Skutek tych operacji uwidocznili się w licznych eksplozjach i długotrwałych pożarach. Z powietrza zaatakowano siedem pozycji artylerii przeciwlotniczej wojsk alianckich, na skutek czego artyleria ta zaprzestała musiała ognia.
Z frontu przyczółka desantowego nie zaprzestano żadnych szczególnych wydarzeń, oprócz zwykłej działalności patrolowej pomiędzy liniami.
Na południowym froncie włoskim jednostki niemieckie wykonywały cały szereg akcji w części południowej pola ruin miasta Cassino, w czasie czego przewidziano punkty oparcia, bankry i patrolowe połowe aliancików. Przyprawdano pewną liczbę jeńców.
Na wschód od Cassino i na obszarze wybrzeża tyrreńskiego artyleria niemiecka ostrzeliwała ruchy wojsk angielskich i amerykańskich.

Fiński komunikat wojenny z niedzieli

HELSINKI, 1 maja. — Fiński komunikat wojenny brzmi: Na wszystkich frontach lądowych ożywiona działalność artylerii bolszewickiej. Na przemykły Karelskim i Maasełka odparto w kilku miejscach bolszewickie oddziały wypadowe, atakujące częściowo przy silnym poparciu artylerii. Z pozostałych terenów wojennych nie ma nie szczególnego do doniesienia.

Akcja bojowa na ruinach Cassino

BERLIN, 1 maja. — Ze źródła dobrze poinformowanego dowiadyuje się agencja „Telepress” następujących szczegółów o walkach na froncie włoskim:
W środkowej części przyczółka desantowego pod Nettuno, pod koniec tygodnia, zważano składnie aprowizacyjne aliancików na zapleczu pozycji angielskich i amerykańskich w takich rozmiarach, które daleko przekraczały rozległość akcji niemieckich w ciągu ostatniego czasu. Niemieckie samoloty bojowe bliskiego wsparcia oraz szybkie samoloty bojowe, wsparte przez myśliwce, wykonywały swe akcje w ścisłej współpracy z ciężkimi bateriami niemieckimi.
W gęsto zadrzewionym terenie ukryte obozy Anglików i Amerykanów, zawierające przede wszystkim zapasy benzyny, amunicji, prowiantów i materiałów wszelkiego rodzaju, przez szereg godzin pozostawały pod ogniem artylerii niemieckiej,

Ruch bezbożniczy we Włoszech południowych

ZURYCH, 1 maja. — Partia komunistyczna w Neapolu zorganizowała ruch bezbożniczy, kierowany przez jednego z sekretarzy Bogomolowa...

„Kościół był zgruba Włoch”. „Po wojnie będzie 10000 mniej księży”. „Głód albo bałwochwalstwo”.

Wysiedlenie żydów węgierskich

BUDAPEST, 1 maja. — Władze dokonały w przyspieszonym tempie wysiedlenia żydów z północno-wschodnich i wschodnich części kraju...

Stan zdrowia Gandhiego

SZTOKHOLM, 1 maja. — Brytyjska Służba Informacyjna donosi, że rząd opublikował biuletyn o stanie zdrowia Gandhiego.

Teraz już wszystko wyjaśniło się

— „Czytałem przemówienie Hulla — rozumiem się, że nie możemy iść naprzód we Włoszech, dopóki tam, na północy, Szwecja utrzymuje stosunki handlowe z Niemcami”

Zimne wiatry w Albionie

W angielskiej opinii publicznej dominują niewesołe myśli. Dlaczego nie rozpoczyna się jeszcze inwazji? Dlaczego wydano za...

Innym tematem, o którym dużo się mówi jest stosunek do Stanów Zjednoczonych i Związku Radzieckiego. Faktem nie nasuwa...

kład zarówno tego kapitalizmu jak i Imperium Brytyjskiego, który rozpoczął się jeszcze na początku bieżącego stulecia.

City, które z wielkim spokojeniem oglądają jak Stany Zjednoczone wznoszą na stanowisko najbogatszego mocarstwa...

Opinia Anglika o lotnictwie niemieckim

SZTOKHOLM, 1 maja. — Korespondent do spraw lotniczych londyńskiego dziennika wieczornego „Star” zbija opinie...

pod ziemią lub umieszczonymi w takich miejscach, na szerokich obszarach oprowadzanych przez siebie, że lotnictwo alianckie...

Wielko-azjatycka konferencja medyków

NANKIN, 1 maja. — Pod przewodnictwem ministra spraw zagranicznych Chiny otwarto tutaj trzecią wielko-azjatycką konferencję lekarską.

Co opowiada duchowny rumuński?

Sowiecka „wolność” w Czerniowcach

BUKARESZT, 1 maja. — O przeżyciach swych i wrażeniach, odniesionych w Czerniowcach, opowiedział władzom rumuńskim...

nałkoniecznijsze od umundowanie i wcielono natchemiasz do jednostek frontowych. Osoby, które ze stanowiska bolszewickiego...

Na stanowiska administracyjne powołano przede wszystkim żydów. Aresztom obłożono natchemiasz wszelką żywność.

N. PARELL 14)

Motyle w słońcu

POWIEŚĆ

— Nie może pan go zostawić w gołębicy? Chyba nie widzi, że to jest... Zuzia widocznie zrozumiała umowę, co objawiło się w radosnym merdaniu ogonkiem...

Dlaczego ja musiała rozboleć teraz akurat głową — pomyślał, — znaczy się, że mam iść do diabła. Niech i tak będzie. Pożegnał panią Bocioux i nim jego kroki uchyli na schodach weszła Joanna.

On tego pięknie wysłuchał, ale rzekł w końcu, że pragnie znać tylko tę siostrę, która była w redakcji. Za tą siostrą. — Tak powiedział? — Więcej niż powiedział. On to naprawdę czuje.

chę posmutniała. „Łaskawa Pani! Niniejszym mam zaszczyt zaproponować... — Ach, ten Łoni! — pomyślała jednocześnie jak on lekomyślnie trwonił gotówkę.

ie Z Częstochowy i okolicy

Miągawki

Cudowny doktor

Zdarzyło się w dawnych latach, że Sowizdrzał był na wędrownie z dwoma kramarami. Nad wieczorem, gdy wiosenne słońce myślało już o spoczynku i zagładało za horyzont, wybrał sobie miejsce na nocleg. Wędrowcy usiedli pod rozkwiatającą akacją i radzili co czynić dalej. Iść do tej wsi, która było widać i wynajść się do pracy czy jeszcze baki zbijać? I wtedy spoza zakrętu drogi wyszedł człowiek ze skrzyneką na plecach, przysiadł się i gada, gada, a potem zadał pytanie czy Sowizdrzał i jego kramarci nie chcieliby łatwo zarobić trochę pieniędzy. Sowizdrzał odpowiedział za całą trójkę, że i owszem, chcieliby, tylko niech im naprzód powie, co to ma być za robota? Czy stać się brudną? Wtedy przybłąda przedstawił się, że jest doktorem-cudotwórcą ale potrzebni mu są pomocnicy. Zapłaci dobrze, a wymagania ma takie, ażeby jeden uwał przez kilka godzin ślepego, drugi głuchego, trzeci kulawego. Spokładają się we ws najlepiej w karczmie.

— Zrobi się, panie doktorze, jak tam pana znać? — odpowiedział za wszystkich trzech Sowizdrzał.

— Nazywam się Lypec — Pypec — rzekł z powagą znachor — i oczekuję was, moi pomocnicy. I odeszli do wsi.

Wtedy kramarci obruszyli się na Sowizdrzala. — Jak mogłeś — mówią — przyrzekać patałachowi takiemu co chorych bliźnich naciąga, naszą pomoc? — Sawizdrzał jednak wytłumaczył im, że to jest doktorem-cudotwórcą ale potrzebni mu są pomocnicy. Zapłaci dobrze, a wymagania ma takie, ażeby jeden uwał przez kilka godzin ślepego, drugi głuchego, trzeci kulawego. Spokładają się we ws najlepiej w karczmie.

— Zrobi się, panie doktorze, jak tam pana znać? — odpowiedział za wszystkich trzech Sowizdrzał.

— Nazywam się Lypec — Pypec — rzekł z powagą znachor — i oczekuję was, moi pomocnicy. I odeszli do wsi.

Wtedy kramarci obruszyli się na Sowizdrzala. — Jak mogłeś — mówią — przyrzekać patałachowi takiemu co chorych bliźnich naciąga, naszą pomoc? — Sawizdrzał jednak wytłumaczył im, że to jest doktorem-cudotwórcą ale potrzebni mu są pomocnicy. Zapłaci dobrze, a wymagania ma takie, ażeby jeden uwał przez kilka godzin ślepego, drugi głuchego, trzeci kulawego. Spokładają się we ws najlepiej w karczmie.

— Zrobi się, panie doktorze, jak tam pana znać? — odpowiedział za wszystkich trzech Sowizdrzał.

— Nazywam się Lypec — Pypec — rzekł z powagą znachor — i oczekuję was, moi pomocnicy. I odeszli do wsi.

Wtedy kramarci obruszyli się na Sowizdrzala. — Jak mogłeś — mówią — przyrzekać patałachowi takiemu co chorych bliźnich naciąga, naszą pomoc? — Sawizdrzał jednak wytłumaczył im, że to jest doktorem-cudotwórcą ale potrzebni mu są pomocnicy. Zapłaci dobrze, a wymagania ma takie, ażeby jeden uwał przez kilka godzin ślepego, drugi głuchego, trzeci kulawego. Spokładają się we ws najlepiej w karczmie.

— Zrobi się, panie doktorze, jak tam pana znać? — odpowiedział za wszystkich trzech Sowizdrzał.

— Nazywam się Lypec — Pypec — rzekł z powagą znachor — i oczekuję was, moi pomocnicy. I odeszli do wsi.

Wtedy kramarci obruszyli się na Sowizdrzala. — Jak mogłeś — mówią — przyrzekać patałachowi takiemu co chorych bliźnich naciąga, naszą pomoc? — Sawizdrzał jednak wytłumaczył im, że to jest doktorem-cudotwórcą ale potrzebni mu są pomocnicy. Zapłaci dobrze, a wymagania ma takie, ażeby jeden uwał przez kilka godzin ślepego, drugi głuchego, trzeci kulawego. Spokładają się we ws najlepiej w karczmie.

roku dodatkowego orzeka, że wszyscy nie-Niemcy z tytułu wspomnianej służby objęci są prawem ubezpieczenia społecznego wraz z członkami swych rodzin i to bez obowiązku płacenia jakichkolwiek składek ubezpieczeniowych. Odpada przy tym konieczność opłat za lek i inne środki dostarczone przy leczeniu. Wszelkiej tego rodzaju pomocy udziela właściwa ubezpieczalnia na podstawie zaświadczenia, wystawionego przez odpowiednie kierownictwo obrony przeciwlotniczej.

Eventualnie trwałe uszkodzenia ciała, doznane w czasie pełnienia służby przeciwlotniczej, mają być traktowane na równi z wypadkami przy wykonywaniu pracy zawodowej.

Ręczę będzie się obliczało dla pracowników mieszkać od nominalnych 300 zł miesięcznie; dla kobiet ta norma wynosi 240 zł. Koszt ubezpieczenia pokrywa rząd Gen. Gub. względnie związek gmin. Powołanym na dłuższy okres czasu, do służby przeciwlotniczej wliczać się będzie czas trwania tej służby do okresu ubezpieczenia dla renty.

Wydział Zdrowia przy pracy

(p) Intensywną walkę z chorobami zakaźnymi na terenie naszego miasta prowadzi Wydział Zdrowia Zarządu Miejskiego.

W ciągu ubiegłego miesiąca zanotowano na

ferencie Częstochowy 11 wypadków zachorowania na dur brzuszny, 1 — czerniak, 20 — gruźlica płuc, 4 — duru plamistego, 1 — róża, 3 — zapalenia opon mózgowych oraz 1 — odrę.

Dla zapobieżenia rozszerzania się wspomnianych chorób dokonano desygnacji i desygnacji mieszkań, w tym 13 roztozorem mydłano-kresolowym, 8 — formalinowym, 56 — siarkowym oraz 9 — parowym.

(p) Dzięki należytocie zorganizowanej współpracy Wydziału Opieki Społecznej z Wydziałem Zdrowia, niezamężni mieszkańcy Częstochowy mają możliwość bezpłatnego leczenia i usunięcia chorych zębów.

W przeznaczoną na ten cel Przychodnię Dentystyczną udzielono w ciągu marca b. r. 179 porad i zabiegów. Na liczbę 12 78 ekstrakcji, 44 opratków, 26 założonych plomb, 19 udzielonych porad oraz 12 innych zabiegów.

(p) W istniejącej przy Miejskim Wydziale Zdrowia Przychodni Laryngologicznej 22 osobom, korzystającym z jej usług w miesiącu marca b. r. udzielono 22 porady i dokonano 6 zabiegów.

Nowy nabytek szpitalnictwa Gen. Gub.

(tp) Prawidłowa rozbudowa szpitali w okresie wojny jest chybą daleko ważniejszą, niż w dobie pokoju. Nie też dźwigną, że powstała w celim nowego szpitala w czasie wojny, względnie rozbudowa starego, ma ogromne znaczenie dla ludności danego powiatu.

Nowym cennym nabytkiem dla szpitalnictwa w Gen. Gub. jest szpital w Baryczu. Ważność jego leży nie tyle w powstaniu, gdyż szpital ten sięga czasów przedwojennych, ile w rozbudowie i bogatym nowoczesnym wyposażeniu. Akcje rozbudowy i wyposażenia rozpoczęto w roku 1941, a całkowicie ukończono ją dopiero w końcu marca b. r.

Barycz leży 3 km od miejscowości Końskie. Miasteczko to już przed pierwszą wojną światową posiadało szpital wojskowy.

Wybuch wojny światowej nie pozwolił ukończyć budowy szpitala całkowicie. Za czasów polskich do głównego gmachu dobudowano kilka bocznych skrzydeł przede wszystkim dla chorób zakaźnych, a mianowicie dla tyfusu plamistego, brzusznego i cholery.

W 1923 roku państwo odstąpiło szpital związkowi. Z tą chwilą lecznica stała się dostępną dla szerzej publiczności. Niestety nie posiadała ona wszelkiego znaczenia z powodu braku fachowych sił lekarskich, wskutek tego nie można tu było przeprowadzić żadnej operacji.

Szpital w Baryczu stał się w pełni tego słowa znaczeniu szpitalem dopiero od 1941 r., to znaczy z chwilą utworzenia oddziału chirurgicznego, wewnętrznego ginekologicznego i zakaźnego. Po gruntownym przeobrażeniu budynku przystąpiono do wyposażenia go na najbardziej nowoczesne urządzenia. Dziś szpital posiada całkiem nowoczesne urządzenia rentgenowskie oraz aparaty z krótkimi falami, wybitnie utwierdzającymi leczenie chorób. Najbardziej nowoczesnie wyposażone laboratorium szpitala może przeprowadzać wszystkie analizy. Oprócz sali operacyjnej szpital posiada aptekę, kuchnię, szpitalni personel szpitalnego stoją specjalnie pomieszczenia. Szpital mieści również zakład do przeprowadzania odzienia.

Omawiana lecznica posiada 110 łóżek. Od 1 kwietnia 1943 r. do 31 marca 1944 r. odbyło się w niej 418 w-tych operacji, ponad 1000 malych operacji i 270 porodów. Wszystkie urządzenia szpitala stoją do dyspozycji wyłącznie ludności rodzimeli.

W pobliżu szpitala znajduje się oddział chorób zakaźnych.

Dzięki szpitalowi w Baryczu ludność powiatu ma możliwość leczenia się przy pomocy wszelkich możliwych środków, dostępnych dla nowoczesnej medycyny.

Kartki z przeszłości Krakowa

(tp) Dla wypełnienia swych codziennych obowiązków mieszkanki Krakowa ma prosty i jasny obraz topografii tego miasta, które przez wieki swoje istnienia wciąż zmieniali oblicze. Współczesna orientacja, oparta głównie na sieci linii tramwajowych, zrzadka posługuje się nazwami dawnych przedmieść — tak, że Piasek mało już zrozumieliśmy bywa, a dawne Smoleńskie znane tylko w nazwie ulicy.

Należy jednak, z przeszłości tych miejsc, to i owo wiedzieć — choćby to, co osobliwością było.

Więc naprzykład o Kleparzu. Ze go dawniej w pismach łacińskich mianem Florencia zapisywano, bo od imienia kościoła św. się wywodziło. Był i Rzym w Krakowie — zajędnym dom w u-

licze św. Józefa, bo znel dla ulicy Grodzkiej. Z miast włoskich była też Wenecja; tuż i nazwano plac na przedmieściu Piasek, w XVII wieku, własność księży kanoników Laterańskich od Bożego Ciała, którzy tam myli wystawiali.

Przed stu laty w pobliżu Waszki można było w Krakowie odwiedzić Hiszpanię; tam bowiem na Groblach znajdowała się tej nazwy kamienica, położona zresztą bardzo nieromantycznie, tuż przy wylocie kanału, wyprzedzającego nieczystości z miasta. W ulicy zaś św. Piotra wiodącej ku Łobzowemu znaną była Holandia, dom charakterystycznym obyczajem „holenderskim” kształtem. OO. Dominikanie mieli zaś (w wieku XV-tym) kamienicę przy ul. Stolarskiej, pospolicie Turcja nazywaną.

za, iż nie może ono dać opłacalnych plonów. Twierdzenie to nie ma jednak racji bytu.

Jeżeli używamy dobrego tylko nasienia, w pewnych warunkach proso może okazać się lepsze od zboża, przede wszystkim zaś wtedy, gdy okres siewu prosa przesuniemy na później. Podczas gdy jęczmień wysiany jednocześnie z prosem w połowie kwietnia przewyższał to ostatnie, to już przy wysiewie w początku maja przewaga prosa była widoczna, przy siewie zaś w połowie czerwca, stwierdzono następnie, że największe plony ziarna osiągnięto w średnio późnych odmian prosa zwykłego. Późno dojrzewające odmiany dawały wprawdzie mniej ziarna, ale za to znacznie, większe ilości słoje (70-80 q/ha). Wybitnie wczesne odmiany nadające się jako plon po ziemiopłodach schodzących z pola w końcu czerwca, np. wczesny ziemniak lub gocho, dawały jeszcze 20 do 25 q ziarna. Z powyższego wynika, że proso jest doskonałym poplonem.

Pod względem zawartości składników pokarmowych odpowiada ono mniej lub więcej jęczmieniowi, a jego zawartość witaminy B jest 2-krotnie większa niż u pszenicy. W uprawie tego cennego zboża w pierwszym rzędzie trzeba zwracać uwagę na usuwanie chwastów, proso bowiem nie znosi ich zupełnie.

Głód magnezu

(tp) Przeprowadzono dowiedzielnia dotyczące głodu magnezu w rozmaitego rodzaju glebach i stwierdzono przy tym, że zółty brunatny piaseczysty potrzebuje wiele nawożenia magnezem. Surowopobieżna gleba — w mniejszym stopniu, a wszelkie grunty torfiste i piaseczyste o łagodnej próchnicy prawie nie odczuwają jej potrzeby.

Wapno umożliwiło roślinom łatwiejsze i obfite przyswajanie magnezu. Chcąc zasilić gleby ubogie w magnez, należało się dawać corocznie pod ziemiaki i q tmasynny, i q kalimagnezji, 100 q ornorka, co jest najzupełniej wystarczającą normą. Tylko gleby uprawiane po raz pierwszy wymagają nawożenia wapnem, w miarę moż-

ności — dolomitami. Na użytkach zielonych sowa przedstawiła się nieco inaczej. W tym wypadku na skutek braku innych nawozów, spowodowanego wojną, należy się uciec do wapna i szklaki. Te ostatnią daje się w ilości od 5-10 q na 1 ha, mieszając ją w miarę możliwości z obfitym dobrym kompostem, na który mogą być przerobione wszystkie odpadki domowe, popiół i śmieci uliczne. W ten sposób udaje się uzyskać zadawalające zbiory nawet na ubogich glebach.

Ochrona kaczki przed zaziębieniem

(tp) Młode kaczki są wrażliwe na niepomysłne warunki atmosferyczne bardziej, niż nam się wydaje. Dlatego w pierwszych tygodniach ich życia należy je trzymać zdala od wody, jeżeli warunki atmosferyczne nie są szczególnie pomyślne. Trzeba je w ogóle chronić przed wilgocią, zimnem i przeciągami.

Niezbędne jest też suche pomieszczenie. Dzięki odpowiedniemu żywieniu stają się kaczki odporniejsze na zaziębienie, szybciej i intensywniej porastają piętrem. Pasza powinna być świeża i nie kwaśna. Nie może też być ona zbyt wilgotna. Najniebezpiecznym zaburzeniem w trawieniu hamują wzrost i rozwój upierzenia oraz czynią kaczki podatnymi na choroby. Czyste i świeże ziemiaki ze sruła zbożowa lub otrębami, a przede wszystkim sianka pasza zielona, jak pokrzywa, mlecik i inne rośliny nadają się doskonale jako pożywienie.

Szczególną uwagę trzeba zwrócić na rzęsę wodną, która stanowi pierwszorzędną paszę dodatkową i dzięki wysokiej zawartości wapna wpływa pobudzająco na wzrost i upierzenie. Najlepiej jest ją podawać w małych korytkach z wodą, z której kaczki mogą ją wyciągnąć.

Zwalczanie turkiewia

(tp) W gwarze ludowej znany jest ten szkodnik pod nazwą „niedźwiadka”. Często widzimy tak zryte rosniki, że wystąpienie turkiewia może znacznie przeszkodzić naszej produkcji. Turkudzię znieść się przeważnie w pobliżu wody, a także na wilgotnych łąkach. Przypuszczenia, że poja-

wia się tylko na lekich, a więc piaszczystych lub torfowych glebach jest błędne, gdyż znajduje się go także w glebach ciężkich.

Wyszukiwanie i zakopywanie jego gniazd ma wprawdzie duże zalety, gdyż jednocześnie można zniszczyć setki jaj i młodych stworzeń. Praca ta jest jednak bardzo uciążliwa. W przeciwnym razie nie mamy prosty i od dawna przyjęty sposób, polegający na wykopywaniu pulapek na turkiewia. Do tego nadają się doniczki, szklanki, a jeszcze lepiej puszek blaszane. Glebę można spulchnić, aby odpowiedzianą nasyłającą wodę deszczową. Wokopuje się pulapki do ziemi w odstępach co 3 metry i tak głęboko, że ponad ziemią wystają tylko na 1 cm. Aby turkiewia ułatwić wpadanie, kładzie się laty lub tyczki do fason wzdłuż puszek. W ten sposób wyniki łapania były lepsze, niż przy wolnym ustawianiu zbiorników.

Zatkanie zwaça u bydła rogatego

(tp) Zatkanie zwaça należy do częstych chorób zwierząt przeżuwających, zwłaszcza bydła rogatego, przy czym jest on nadzwyczajnie przewlekły głównie paszą suchą. W takim wypadku zółdek nie jest w stanie tej paszy wprawić w ruch i przetrawić tak, że w końcu może dojść do porażenia (atonii) zwaça. Zwierzęta przestają wówczas jeść i stoją z wypiętym grzbietem i wytrzeszczonym oczami. Przeważnie się nie odbywa, zamiast stać się obserwowany wymioty i odruchy dławienia się. Jednocześnie cierpią zwierzęta na zatwardzenie i wydajność mleczna poleżeć spada. Chore zwierzęta należy natychmiast całkowicie pozbawić paszy i przelać 1-2 dni, a natomiast podawać wodę w zwykłej ilości. W tym czasie masować trzeba 2-3 razy dziennie, aż do całkowitego wyzdrowienia w ten sposób, że pięćcia ugniatu się oba boki od dołu ku górze i z powrotem, z góry na dół. U krów cielnych nie wolno jednakże stosować masażu po stronie prawej.

O ile w ciągu dwóch dni nie nastąpi poprawa, należy się zwrócić o pomoc do lekarza weterynarskiego.

Maj 2 Wtorek

Wschód słońca o g. 5,28
Zachód " " 20,28

Zaciemniamy
od godz. 20,20 do godz. 23,30

Na progu maja

Kwiciści i wojny mal wiosenne rozwarł dwoje, gdzie kłak, strumyk i gaj, siedzielo chanków dwoje. — Od takich słów rozpłynęła się wiosna. — Kora przed pół wiekiem, tempie i wiodła sentymentalnego walcika, śpiewała miłobądź, nasze prace. W pospólnie wyraża się cały wydział dwoje pięć, w miesiącu w roku, gdy urodziła stroi się w kwiaty i zieleni, aby zdołać uzięb. — Iaka wędzić zanaprawia i inane człowieka naszej strefy klimatycznej po ma być najbardziej przyjemna. Rzeczywiście jednak jak wiadomo, bywa inna i przynosi nie zawsze uwzględnienia dezhydrata człowieka, chociaż natura ludzka jest niemierna na jedynym punkcie, a mianowicie lubi nalogogię podziwiać i tworzy swej wyobraźni — mirabanki ni dlane.

Ostatnim echem zimy w maju są błękitne cię „świńcy”: Pankracy, Serwacy i Bołacy, których skłoniła się pokrywać szronem. Szadki młodych roślin i w ogóle ochładzające powietrze i długie stanowia postrach ogrodnikom.

Deszcz i majowy jest bardzo zdrowy i niekorzystny, wystawiają swoją polyskującą jak polerowanemu kość „słoty”, a czasak, a i o palowanie, w nadziei, że skoro w maju trawka ładnie rośnie, więc może i im wiosna odrobinę. Ale nieistnieją takie ten ma taki sam skutki, jak bowiem domi na matowy deszcz, jak bowiem pozostaje bezwasa. — Zima tym w majowa (proszę nie czytać: „Za”) ma władzę kuracy te, zaleca się wiewiać ją w propor propor małej. Skuteczność ziół małych jest ost, nie znana. Jeśli nie używają jako ewkę na „czyściej” to wtedy łączy się z rychem z i ztycznym.

Szyły marzec — mokry maj — będzie złoże by gaj” — mówi ludność — przyszłowie. Ludzie miastach znów chcieli, aby był pogodny, dy wychodzą na spacer. Taka dzwina jest bieżność życzeń człowieka. Zreszta czyż dż z nas był kiedykolwiek 100 procentowoadowolony? Dodaćmy jeszcze, że maj uważa bywa za miesiąc niebe- — dla dziewięć w wobec tego powinny być, ac bogactwo. — „samo, jak zielone żabki. Jesli jednak same — to potem nie płakać i. s.

Wyniki ciągnięcia Loterii

(p) Wyniki ciągnięcia Loterii Liczbowej w kwiecień z dnia 29 kwietnia b. r. przedstawiają następująco:

wywołanie pierwsze: 86, drugie: 13, trzecie: czwarte: 46, piąte: 53.

Następne ciągnięcia Krakowskiej Loterii Liczbowej odbędą się w Krakowie, dnia 6 maja 1944 r. Warszawa: ciągnięcia Loterii Liczbowej odbędą się dnia 3 maja 1944 r.

Ubezpieczenie społeczne służby przeciwlotniczej

(tp) W myśl rozporządzenia z dnia 22 kwietnia 1941 roku, wszyscy mieszkańcy Gen. Gub. obowiązani do rzeczowych świadczeń i usług w dziedzinie obrony przeciwlotniczej. Rozporządzenie z dnia 1 stycznia 1944

KACIK ROLNICZY

Zaorywanie ozimin

(tp) Ponieważ na wiosnę rolnik często staje przed zagadnieniem zaorywania ozimych zbóż i lin olejnych, przeto przetrzestriate należy przed pochopną w tej sprawie decyzją. Jako zasadę wypowiedzianą przyjąć trzeba: „Nerwy utrzymać w spokoju i spokojnie czekać”. Właściwe szkody wrodzone wyrażają się na zbożach, jak i trawach oleistych osądzić będzie można dopiero później, zwłaszcza jeżeli dotychczasowe zasiewy ozimych póżną jesienią. Często to bowiem okazuje się, że zasiewy uważane za stracone, rozwiły się zupełnie dobrze, tak że zaoranie stawało się niekoniecznym. Dlatego też właściwe zabiegi nie powinny być dokonywane, dopóki nie zostanie stwierdzone, że gleba jest dostatecznie ogrzana.

Pod względem zawartości składników pokarmowych odpowiada ono mniej lub więcej jęczmieniowi, a jego zawartość witaminy B jest 2-krotnie większa niż u pszenicy. W uprawie tego cennego zboża w pierwszym rzędzie trzeba zwracać uwagę na usuwanie chwastów, proso bowiem nie znosi ich zupełnie.

Głód magnezu

(tp) Przeprowadzono dowiedzielnia dotyczące głodu magnezu w rozmaitego rodzaju glebach i stwierdzono przy tym, że zółty brunatny piaseczysty potrzebuje wiele nawożenia magnezem. Surowopobieżna gleba — w mniejszym stopniu, a wszelkie grunty torfiste i piaseczyste o łagodnej próchnicy prawie nie odczuwają jej potrzeby.

Wapno umożliwiło roślinom łatwiejsze i obfite przyswajanie magnezu. Chcąc zasilić gleby ubogie w magnez, należało się dawać corocznie pod ziemiaki i q tmasynny, i q kalimagnezji, 100 q ornorka, co jest najzupełniej wystarczającą normą. Tylko gleby uprawiane po raz pierwszy wymagają nawożenia wapnem, w miarę moż-

Uprawa prosa

(p) Proso nie cieszy się wielkim uznaniem od rolników. Opinia z dawnych czasów uważa, iż nie może ono dać opłacalnych plonów. Twierdzenie to nie ma jednak racji bytu.

Jeżeli używamy dobrego tylko nasienia, w pewnych warunkach proso może okazać się lepsze od zboża, przede wszystkim zaś wtedy, gdy okres siewu prosa przesuniemy na później. Podczas gdy jęczmień wysiany jednocześnie z prosem w połowie kwietnia przewyższał to ostatnie, to już przy wysiewie w początku maja przewaga prosa była widoczna, przy siewie zaś w połowie czerwca, stwierdzono następnie, że największe plony ziarna osiągnięto w średnio późnych odmian prosa zwykłego. Późno dojrzewające odmiany dawały wprawdzie mniej ziarna, ale za to znacznie, większe ilości słoje (70-80 q/ha). Wybitnie wczesne odmiany nadające się jako plon po ziemiopłodach schodzących z pola w końcu czerwca, np. wczesny ziemniak lub gocho, dawały jeszcze 20 do 25 q ziarna. Z powyższego wynika, że proso jest doskonałym poplonem.

Pod względem zawartości składników pokarmowych odpowiada ono mniej lub więcej jęczmieniowi, a jego zawartość witaminy B jest 2-krotnie większa niż u pszenicy. W uprawie tego cennego zboża w pierwszym rzędzie trzeba zwracać uwagę na usuwanie chwastów, proso bowiem nie znosi ich zupełnie.

Głód magnezu

(tp) Przeprowadzono dowiedzielnia dotyczące głodu magnezu w rozmaitego rodzaju glebach i stwierdzono przy tym, że zółty brunatny piaseczysty potrzebuje wiele nawożenia magnezem. Surowopobieżna gleba — w mniejszym stopniu, a wszelkie grunty torfiste i piaseczyste o łagodnej próchnicy prawie nie odczuwają jej potrzeby.

Wapno umożliwiło roślinom łatwiejsze i obfite przyswajanie magnezu. Chcąc zasilić gleby ubogie w magnez, należało się dawać corocznie pod ziemiaki i q tmasynny, i q kalimagnezji, 100 q ornorka, co jest najzupełniej wystarczającą normą. Tylko gleby uprawiane po raz pierwszy wymagają nawożenia wapnem, w miarę moż-

